

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.
Hirdetések a legméretekeltbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Idővesztegetés.

(P.K.) Tetszett a magyar képviselő-
ház ellenzékének, makacszkodásával két
munkanapot kicsikarni a miniszterelnök
és a szabadelvű párt türelmétől, úgy,
hogy a husvétii szünet megkezdődött a
nélkül, hogy c'öbbs elintéztetett volna a
földművelésügyi minisztérium költségve-
tése, mint gróf Szapáry eredetileg akarta.
Sőt a belügyi tárcza költségvetése sem
tárgyatott még részletesen, noha annak
elintézését szombaton, legalább közvetve,
megigérte az ellenzék.

Az ellenzéki urak bizonynyal nem
fogják elmulasztani, ezt az olcsó fogást
a kormány feletti győzelemképen trombi-
tálni világgá. Nem tesz semmit. Az ellen-
zék által egy argumentum ad hominem
állítatott a csatarendbe, mely indok kel-
lett, hogy közlelről érdeklje a miniszter-
elnököt; arra hivatkozott az ellenzék,
hogy a képviselők többsége földbirtoko-
sokból áll, kiknek fontos érdekük, hogy
tavasz idején mélyebben tekintsenek gaz-
daságuk menetébe s tudvalevőleg gróf
Szapáry maga is földbirtokos és még
hozzá minta gazda. Természetesen inkább
figyelmbe jön a folytatás, melyet ellen-
zéki részről az önmagában jelentéktelen
fondorkodásnak adni szeretnének. Midőn
ugyanis a békesség kedvéért beleegyezett
a miniszterelnök, hogy szabadságra men-
jen a képviselősáz a belügyi tárcza költ-
ségvetésének elintézése nélkül is, kény-
szerítve érezte magát bejelenteni, hogy
ünnepek után az indemnitás meghosszab-
bitását fogja kérni.

Hisz csak nem kockáztathatja a
kormányelnök, hogy május végén, mikor
az előbbi országgyűlés által engedélyez-
ett indemnitás lejáé, egyszerre az állam-
háztartás tovább vezetése-re szóló minden
törvényhozási felhatalmazás nélkül álljon;
már pedig az ellenzéknek az említett
„sikerült fogása érthetően mutatja, hogy
tulajdonkép hova czéloznak a Szapáry-
regime tisztos ellenei.

Annyit mindenesetre elért az ellen-
zék, hogy egy indimnity-vita közbetolása
által ismzt alkalom nyujtatott neki, meg-
ujított rekriminációk emelésére a kor-
mány ellen s megint néhány napnak el-
pocskolására abból az időből, melyet
sajátkép a reformoknak kellene szen-
telnie

Nagyban és egészben azonban mégis
hamis az ellenzék számítása, mert elő-
ször: a kormány nyugodt lelkiismerettel

gazdálkodhatik az erőszakkal reá kény-
szerített indemnitással, és pedig annál
könnyebben, minthogy az előző évi bud-
get, melyhez az indemnitás ideje alatt
magát tartania kell, egészen csinos volt-
és másodsor semmi által sem eugedi ma-
gát visszatartani a kabinet a trónbeszéd-
ben előirt munkaprogramm tökéletes keresz-
tülvitelétől; harmadsor pedig, ha folytatja
az ellenzék a hadjáratot, mely nem egyéb,
mint egy leplezett obstrukció, az ülés-
szak végére következik a cloture.

Abban is tévednek az ellenzéki vacu-
umfékezői, ha azt hiszik, hogy válasz-
tók helyeselni fogják az időnek s a nem-
zeti erőnek ezt az elharácsolását. Egyet-
len képviselőt sem választottak passzivi-
tási program alapján, minden jelölt-
kivétel nélkül, tetteket ígért a népnek; a
szabadelvű párt atkotó cselekvésének meg-
gátolását pedig az utólsó falusi ember sem
fogja tetteket elismerni.

A képviselő urak a husvétii ünnepek
alatt éretten megfontolhatták a dolgot, és
valószínűbb, hogy a részletes költségve-
tési vita április 21-től fogva gyorsabb tem-
póban fog menni s hogy a valutarendezé-
si javaslatoknak arra következő tár-
gyalása is gyorsabb és simább lesz, mint
az új képviselőház tanácskozásainak eddigi
menete hinni feljogosíthatna.

Belföld.

A költségvetési meghatalmazásnak két
hónappal — július végeig — leendő kiterjesz-
tésére vonatkozó ugynevezett indemnity-törvény-
javaslatot valószínűleg a háznak legközelebbi
szombati ülésében fogja a kormány előterjeszteni.
A javaslat benyujtását szükségessé teszi ugyan
az államháztartás alkotmányos rendjének minden
esetőséggel szemben való biztosítása, de azért
képviselei körökben még mindig nem tekintik
egészen kizártnak azt, hogy a budget-törvény
május hó végéig meg lesz alkotható. Bizonyára
lesz ez irányban némi hatással az a körülmény
is, hogy a tisztviselői fizetések új szabályozása
— tekintettel a sok előkészítő intézkedés igé-
nyelte időre — csakis ez esetben lesz július
elsejével életbe léptethető, s hogy máskülönb-
ben az életbeléptetésnek előre láthatólag félévi kése-
delmet, vagyis a jövő év elejéig való elhalasz-
tást kell szenvednie.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter, mint
halljuk, a jövő héten Bécsbe utazik. Utja hir-
szerint kapcsolatban áll egy katonai affaire al-
kalmából a katonai büntető törvényköny tár-
gyában Gulner Gyula képviselő által hozzá in-
tézett interpellációval.

Egy epizod a miniszterelnök életéből.

(Névnapi remniszezenzia.)

Budapest, ápr. 18.

(T.) Ezernyolczszázhatvanegyét ütött az idők
és évezredek órája, és busult a magyar hona
állapotján! Hanem az ugynevezett „német“-nek
se ment jobban. Az abszolutizmus kényszerzub-
bonya neki kezdett szük lenni, mert 1859-ben,
az olaszországi hadjáratok alka mával azt ta-
pasztalta, hogy a magyar katonák nem úgy
harcoltak mint 1848-ban, hogy neki rohantak
az ágyuknak, szuronyal foglalták el a kartá-
csokat, hanem úgy hogy szaladásra fordították
a lelkesedést és hátrafelé vitte őket a roham.
Meg se álltak Villa frankaig, de ott is veszett
Lombardia. És ebből a tanulságos esetből azt a
konzekvenziát vonták le, hogy Magyarország
népe csak akkor vitéz ha szabad. Ha könnyű-
nek érzi magát szembe áll az ellenséggel mint
a czövek, de minél nehezebb tánczot raknak
reá, annál jobban szalad vele.

1861-ben arra viradtunk, hogy a lánczain-
kat egy kissé megeresztették. Csakhogy nem a
fejnél hanem a lábánál kezdték nem az alkot-
mányon hanem a megyéken, pedig tudvalevő,
hogy ötvenkét országgal mindig nehezebb bol-
dogulni mint egygyel. De csakhogy ennyit kap-
tunk. Elég volt az nekünk újabb öt e ztendőre.
Kieresztettek a ketreczből, kitomboltuk, kitán-
czoltuk, kiszalagáltuk magunkat s a felfrissült
vér megint csak győzte a kitarást.

Nos hát kihirdették hogy szabad a vá-
sár! Örökös főispánok hivjátok össze a várme-
gyéket. Guruljanak a szekerek végig az ország-
uton csengő-bongó fogatok után a megyék szek-
városai felé. Verje csapra a vendéglős azt a
tartogatott negyvennyolczadik termést amelynek
a tövét leányok kapálták, mert a legények esa-
ták mezején öntözték szét a bikavért. Bujék
elő a föld alsóbb régióinak lakosa a putrik fe-
nekéről mint mikor az ürgére kitavasodik, mert
muzikaszóba megy most át a vályogverés, lesz
kereset csak a vonót kell birni kivilágos ki-
viradtig.

Egyszerre új életre esendült a társadalom
s mozgott az ország mint hangya boly. Előke-
rültek a párduczos ösök unokái. A faluk méh-
köpüi eresztették a földesuraság raját a szék-
városba, ahol czikáztak a fogatok, lengettek a
sas és kolcsagtollak megrezegték a sarkantyuk.
A Bach huszárok egy-kettő-három csillagos meg
aranygalléros hada odújába vonult a Bendeguzok
zászlós szakállu karikásosstor bajuszu banderiumai
elől melyek elfoglalták a város minden fogadó-
ját, vendégszerető házat meg valamennyi ut-
czáját, hogy azt hitte Eger: valami föltámadása
van az ősi időknek. Az 1848. előtti nemesség

kovártélyozta be magát a Bach korszakba. Ami hogy nem is vala másképpen!

De hát egy szó mint ezer: ki legyen a viczispán?

Eger népe, Dobó utóda, demokratát akart, Csiky Sándort éltette, aki ugyan a nemes-ségére sokat adott, de a pap urakra haragudott s ez annyit tett Egerben akkor, hogy: demokrata. A vidéki dzsentrí azonban a falusi nemesség, a földes urak diktáló serege, ölébe fogta Szapáry Gyula grófot, aki olyan fiatal volt még akkor mint egy kisasszony, szöke mint egy urfi czukorból, és nagyon szerethette tul a Tisza meg a Tarna, meg a Mátra járás és hozzá még a gyöngyösi is, mert a tenyerén hordta. Azt mondták, hogy aranyba kell foglalni az ilyen mágnás gyereket aki már is kimagaslik osztályosai közül mint egy czedrus. Aki tud agarászni is, lovat hajtani is, kártyázni meg ha éppen kell, inni is, csak hogy a mesterségének nem ezeket a virtusokat tartja: hanem tanul. Könyvből is, de meg az okos emberektől is kiknek a társaságát (na de talán) meg az asszonyoké és leányokéinál is előbbre teszi. Pedig nem lehet mondani, hogy azok ne szeretnék, hiszen egyik legszebb levante az országban. Szóval annyi szépet, hízeltöt, dicséretreméltót és megnyerőt beszéltek róla, hogy Eger kezdte beadni a derekát, pedig nem olyan város amelyik sokat adna a születésre. Csiky Sándor meg azt mondta: A nyüstjét, leszek én követ! De ha olyan ez a mágnás gyerek amilyennek leírjátok, magam is ráadom a votumomat.

És meg lett a választás egyhangulag!

De hát mi volt ez a lelkesedés ahoz képest, mint mikor a megválasztott fiatal alispán, kinek még csak pelhedzett a bajuszkája, úgy vezette a közgyűlést mint egy kis Mátyás király. Hogy majd összecsókolják az öregek: Hiszen ez lumen! A többi fiatal mágnás közt, (mert voltak a t. jegyzők közt vagy öten) úgy nézett ki észre meg komolyságra mint egy kis papa.

Nos hát akik erre visszaemlékeznek, azok nem mondják, hogy nem a miniszterelnöki székre termett, mert bizonyosra vették: hogy azzá kell nekik lennie!

Budenz József.

Irta

Kardos Albert.

(1836—1892.)

Nagy tudósnak és nagy embernek halála tette az idej nagy pénteket még gyászosabbá. Az nap ragadta el a hirtelen halál a magyar nyelvtudomány mesterét, Budenz Józsefet élte javában, munkabíró erejének közepén alig 56 éves korában.

E lap olvasói közül sokan csodálkozva fogják kérdezni: „Ugyan ki is volt az a Budenz József, miért és miben volt ő nagyság?” E csodálkozó kérdés az elhunytak egyszerű, mind legnagyobb dicsérete, mert Budenz a komoly, csendes munkának volt embere, a melylyel nem lehet vásári zajt csapni, az egyszerű, visszavonuló tudósnak volt mintaképe, a ki csupán az igazságért és nem a népszerűségért küzd.

A ideig óráig tartó népszerűségénél többre becsülte egy szűk körnek, a maga kiválasztottjainak tanítványainak és követőinek el nem muló tiszteletét; s becsülését s valóban nem volt az újabb időkben a magyar tudomány oly vezére, a kihez oly sokan és oly hiven ragaszkodtak volna, a ki annyi buzgalmat és lelkesedést tudott volna felkelteni egy egész csapat ifjában és férfiban.

Pedig e buzgalmat és lelkesedést igazán csak a nemes szív és az érzés heve támasztotta, mert Budenz a szó varázsával nem volt megáldva, hiszen kiejtésén mindvégig megérezte, hogy külföldön ringott bölcsője és hogy az anyatejjel a német nyelvet szívta magába.

Nem a születés véletlene tette őt magyarrá, hanem ha még himpi akarunk csodákban, valami magasabb rendeltetés. A férfi kor küszöbén állott már, midőn Ábrahámmal hasonlóan azt az égi szótatot hallhatta:

„Hagyd el a te szülőte földedet, atyádnak és anyádnak lakóhelyét, és erjedj el azon országba, melyet tejjel mézzel folyó Kanaánnak szoktak nevezni költői, de a melyet majdnem kihalt sivataggá tettek ellenségei válassz ott

magadnak új lakóhelyet, mert én ott téged nagygyá és nagy nemzetségnek atyjává tészlek.“

S Budenz József, kit a magyar nép csupán hírével hódított meg és kit a magyar nyelv csupán hangzásával ejtett meg, követte magasabb hivatását, ezelőtt 36 évvel elhagyta hazáját, a Rajna és Majna vidéket fölcsérelte a Duna-Tisza mellékével, hogy betelje rajta az írás szava, t. i. hogy nagygyá legyen a magyar nyelvtudomány országában és hogy atyjává legyen az újabb magyar nyelvész-nemzedék összes tagjainak.

Mert bármennyire elősmerjük is egy Regulynak, egy Hunfalvynak, egy Ballaginnak, egy Mátyus Flóriánnak nagy érdemeit, még is tudnunk kell, hogy Budenz alapította meg nálunk az összehasonlító ugor-magyar nyelvészetet és tette teljesen tudományossá a történeti magyar nyelvtudományt.

Ez az idegenből származott tudós volt arra hivatva, hogy a magyar nyelvnek rokonait legbiztosabban fölismerje az ugor nyelvcsaládban, egyszersmind arra, hogy a magyar nyelvfejlődését a Halotti Beszédől Arany Jánosrág és a székely csángóktól a göcseji nyelvjárásig a legélesebb szemmel átkutassa.

E hivatása teljesítésében nem azt a rengeteg ismerethalmazt kell csodálnunk, melyet óriás arányu kaponyájában egybegyűjtött hanem azon a szigoru tudományos módszeren keli bámulnunk, mely végig kíséri őt egész pályáján és még inkább azon a pedáns igazságérzetén, melylyel régebbi állításait, ha hibás voltokról meggyőződött, azonnal kijavította.

Ez emberi erőt majdnem meghaladó, lelkiismeretes és lelkesedéstől vezetett munkásságnak meg is lett a maga eredménye egyaránt.

Budenzet, a jövevény ifjut sietett az Akadémia előbb leve ező, majd rendes taggá választani; 1872-ben a minden protekció nélküi tudós egyetemi tanárá lett, 1884-ben pedig, midőn mi, tanítványai tanárkodásának 25 éves jubileumát ültük, a király is kitüntette a királyi tanácsosságcímével. — De a belső eredmény mindezt összehasonlíthatatlanul fölülmulja. A magyar nyelv tudomány az utolsó negyed században csodás módon felvirágozott, pedig bárhová tekintünk e téren, mindenütt a Budenz keze nyomára kell találnunk. Nincs a mai nemzedékben sámbavehető nyelvész, a ki Budenz hívének ne vallaná magát, a ki — mintegy — ne esküdnék reá, a mesterre. A közötté és Vámbéry között folyt nagy po emiát

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A költő sirjánál.

A sir körül ott áll a fényes
A díszes gyászoló csapat —
Ott állnak, kiknek asz' a öröl
Költőnknek nem hullt egy falat.
De eljöttek, mert ez dívat.

S az író társ, a jó barát, ki
Irígyed volt, te jó halott,
Könnyez, ha látják, ám magában
Örül, hogy elkaparhatott —
Nem veszed el a falatot.

És nincs e léha, nagy tömegben
Egy szív, mely értett tégedet —
Nincs egy igaz könny, mely sirassa
Dalban gyászban telt éltedet —
Búsán szomorú végedet.

De mégis . . . ott áll egy lányka
Ruhája karton, szeme kék —
Amint a sirba a göröngy hull,
Zokog s szemében könnye ég.
Szerető ez vagy feleség?

Egy ismeretlen. Lángra gyújtják
Piczinyke szívét a dalok —
Reád gondol ábrándos szíved,
Neved zokogja, jó halott,
S szemében drága könny ragyog.

Vértesi Gyula.

Egy éj költészete.*)

Irta: Csoór Gazsi.

A természet már eltűnt rég nyugovóra a maga embereivel és állataival. Az a sokat emlegetett néma csend elválhatatlan sötétségével ráborult a lassan, alig észrevehetően tova libbenő, elsimult habokra is s biz' a szöke Tisza is csak oly színtelen fekete most, mint akár-melyik meg nem énekelt gyárviz ami szennyves gözőlgő levével ölnyi magasról csurog a nemes folyó büszke hátára, széles barna gyűrűkben be-sárgítva s fölzarva fehér szöke hullámain. Epp mint mikor beleszóppen egy tiszta lélek nyugodt és szeplőtlen életfolyásába az első bűn szennyje, vagy a fonséges költészeti idealizmusába a csuf sötét valóság, az a színtelen próza. Mindannyit beszennyezi, szétmos minden illuziót az a sötét folyadék és amit a két ellentétes elem találkája szül, a kiábrándulás — csatlódás.

Lejebb más képet nyújt az éjben a szélesen elterülő folyam. Pár ölnyire az összekötő hidtól hosszú, párhuzamos fényvonalak iparkodnak egymásután a Tisza hátán, miket a hid gázlángjának leverődött sugaraiból nyujtanak oly hosszan el a tükröző habok. A csillagtalan éjben ez a gyér világítás mindössze annyit ér hogy a feneketlen vizoszlopban ott láthasd a hatalmas vashíd fölfordított, de hű képét, a maga csodásan összekuszált vashálójával, szárnyas, sasos gázlámpáival.

*) Mutatvány szerzőnek „Az én falum ez. alatt megjelent kötetéből“.

Egy-két fény sugar, ha meglíbbenti a gázlángot a szél, társa nál messzebbre is felszökik a folyó hátán s megakad a partnál egymás hátába akasztott, idomtalan hajósor orrában. Ott megtörik, felszökken néha a tetőre. kíváncsian végig szalad a katrányos zszindelyeken, de nem lát semmit és csalódva iparkodik vissza a többihez.

Egyéb élet ennél, a perczenkint megújuló fényjátéknál nincs most a Tiszán; azt is csak figyemes szem veszi észre, oly hirtelen és oly gyöngye, hogy fölöle nyugodtan alszik az a nagy tromba kandur is, a melyet a hajó orrán rég elnyomott a buzgóság a nagy patkány lesésben.

Rettenetes, több, lehangelő csönd bírodalma ez. A habok is, mintha aludnának, simára elfeküdve laposan csúsznak el minden zaj nélkül a két part között. Csak mikor a vashíd kemény oszlopába ütök álmos fejüket, rezzennek föl hirtelen léhaságukból. Csapnak egypár fodrot egymásra, összeszorulva fölé emelkednek a vízszínek ütnek is némi halk zajt, amit erősítve zug vissza a hidboltozat; de mindez csak addig tart míg ki nem surrannak az oszlopok közül: oda tul a hidon újra elsimulnak s visszaesnek szótlan nyugalmukba.

Partok között, partok fölött, mindenütt ez a halálos nyugalom. A sok, sok hajó fölül sem jó egyetlen hang; pedig tömve a gyomruk az utolsó bordáig kincset érő étellel. Aczélos-sárga buzával, piros-pozsgás kukoriczával, mikre most még egy lélek, még egy világ sem vigyáz.

A párti füzesben sem szól még csak egy vakvarju sem. A rigó is, ki tudja, mily rég le-topott már sári piczinyeire, hogy puha, meleg

mi sem döntötte el inkább mint az a tény, hogy Budenz nagy és virágzó iskolát hagy hátra, míg Vámbéry a nyelvészet terén alig egy-két követővel dicsekedhetik.

De nem ide tartozik Budenz tudományos működését méltatni, legfőbb munkáit az „Ugor magyar összehasonlító szótárt” és az „Ugor magyar összehasonlító nyelvtant” névről is alig emlitem, azonban mint debreczeni embernek arról nem szabad megfeledkezni, hogy Debreczennek nem kis része van a Budenz magyarrá tételében. Midőn Budenz szíve sugallatát követve, hazánkat főke-reste, Hunfalvy Pál addig is, míg valami állásba helyezhetné Debreczenben, nagy nevű tudósunk, Lugossy József házában talált részére menedéket, egyrészt, hogy itt Debreczenben, a tiszta magyarságnak közepette ismerkedjék meg a magyar nyelvvel, — másrészt és még inkább azért, hogy Lugossy nyelvtudományának gazdag kincses házából szelje föl magát nagy hivatására. — Nem is feledkezett meg Budenz soha sem a Debreczenben töltött időről a legnagyobb tisztelettel viseltett első mestere és atyai jóakarója, Lugossy iránt mindvégig, kinek temetésére is lejött. Lugossy házában ismerkedett meg Geressy Kálmánnal a kollégium kiváló tanárával kihez baráti kötelék fűzte egész haláláig sőt Debreczen iránt érzett jóindulatát kiterjesztette mindazon tanítványaira is, a kik debreczeni főiskolából kerültek az egyetemre és adták magukat a magyar nyelvészet tanulmányozására.

E néhány sorral hadd rójam le én is legalább egy csekély részben a kegyeletet és hálát melylyel mint tanítvány és mint debreczeni többszörösön tartozom a boldogult nagymester dicső emlékezetének.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapoként, d. e. 10-től 12-ig.

Nagy sétatangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4 órakor a „Margit fürdő” nagytermében.

Színházban előadások naponta péntek kivételével kezdődnek este 7 órakor.

Apr. 23. Bizalmi férfiak megválasztása a Debreczeni kerületi betegsegélyző pénztárhoz.

Apr. 23. Lóverseny.

Apr. 24. Lóverseny.

Apr. 24. Csokonai kör közgyűlése d. e. 10 órakor a városházán.

Apr. 24. Csokonai kör felolvasó estélye.

— Az ünnepek lezajlottak, még pedig nem valami kedvező idő mellett. A r. katolikusoknál szombaton a feltámadási szertartást nagy pompával ejtették meg. Kirukkolt egy század katona és az ezred zenekara. A Szent-Anna utcán óriási közönség volt, úgy hogy alig lehetett járni. Az ünnep első napján valamennyi templom zsufolásig megtelt hívőkkel. Délután kiki igyekezett volna a nagyerdőre azonban 3 óra tájón megeredtek az ég csatornái, e mosván Gyuri bácsinak meg Kreutzer czukrásnak minden reménységét. A nagyerdő teljesen elhagyatottan állott s a közönség ott-boni mulatozásra szorult. A második napon fényesre virradt fel a közönség ismét nagy számban kereste fel a templomokat, különösen a új templomot, — hol délelőtt a debreczeni dalárda énekelt. Délután elég szép verőfényes idő volt, a mi óriási közönséget csalt ki a nagyerdőre. Estefelé hűvösre vált az idő, majd újra megeredtek az ég csatornái és éjféltájt szitált az eső a gazdák nagy öröme.

— **Kiss Aron bucsuja egyházmegyéjétől.**

Főtiszteltü Kiss Aron püspök ur a f. hó 21-én F-Gyarmathra egybehívott egyházmegyei gyűlésen bucsuzik el egyházmegyéjétől, a hol született, 50 éven át lelkészkedett s 32 éven keresztül viselte az esperesi tiszteletet. A bucsu napja ünnepélyessé tételére egy a f-gyarmathi egyház, mint a vidék egyházi és világi intelligenciája széleskörű intézkedéseket tett. A bucsuzó egyháztól f. hó 20-án indult Zsarolyánban száll meg s pihenit át az éjet a parokhia födele alatt kedves leánya családja körében. 21-én, a gyűlés napja reggelén indul innen F-Gyarmathra, a N-Szekekeresről jövő Isaák Dezső e. m. gondnok négyes fogatán, a hozzá csatlakozó kísérettel. F-Gyarmath határa szélén diadalkapu s bandérium várja, s átveszi Gacsályi Lajos járásbíró s e. m.

tanácsbírótól F-Gyarmath város közönségének üdvözlését. A város végére érve, szinte diadalkapu alatt fogja üdvözölni Dávid István ügyvéd, a f-gyarmathi egyház közönsége nevében. A parokhián pedig fogadni fogja a helyettes lekész. Sárkány Dániel a presbyterium élén. A megszállása után rövid időköznel megkondulnak a harangok, s a templomba, a gyűlés színhelyére vonul a püspök a gyűlési tagok kíséretében. Itt az esperes-püspök imája s bucsubeszéde nyitja meg a gyűlést, mire Isaák Dezső e. m. gondnok beszéd kíséretében följárja neki az egyházmegye közönsége emléktárgyait. Ezek között van egy igen értékes ezüst evőeszköz. — Erre a legidősebb tanácsbíró, Beczkes József szól a tanácsbírói kar. Biki Károly győrgyteleki lelkész pedig az egyházmegye lelkészi kara nevében. Majd megteszi az esperes-püspök utolsó jelentését az egyházlátogatás eredményéről, a megüresedett lelkészi és tanítói állások betöltéséről, s intézkedéseiről hívja fel az egyházmegye az üresedésben levő egyházmegyei tisztségek betöltése iránt. Ez megtörténvén, a gyűlés véget ér s követni fogja az ünnepélyes bucsu-közeled. Az érdeklődés e nap iránt megyeszerre nagy, úgy hogy előre is fényesnek és emlékezetesnek ígérkezik. A püspök porosalmi gyülekezete presbyteriumának tagjait közelébb fényesen megvendégelte, mely alkalommal az egyház távozó lelkészét és szeretet főpásztorát, mintegy jelképezni akarván a hosszú évek során át tartó összeköttetés értékét, emlékül kétszáz forintos aranyórával tisztelte meg.

— **Hirtelen halál.** Mély megdöbbenést keltett az ünnepek alatt egy Debreczenben mint Nagyváradon egy fiatal debreczeni iparosnak Kiss János kesztyűsnek váratlan és hirtelen halála. A törekvő szolid fiatal kesztyűs igen jó üzlettel bírt Debreczenben. Szombaton Nagyváradon lakó édes anyjához sietett, hogy az ünnepeket ott töltsé. A vasuti állomáson nem érzett semmi bajt, vidáman ült be a kupéba. Püspökladánynál átszállott és még itt sem sejtették, hogy a fiatal ember a halál révén áll. A kupéban ismerősökre akadt a kikkel beszélgetésbe kezdett. M-Keresztesnél elhalgatott és hátra dőlt. A többiek azt hitték, hogy elszunyadt és nem akarták háborgatni. Tudván hogy Nagyváradra igyekeznek, az ottani állomáson rázni kezdték és akkor vették észre, hogy meg halt. Az orvosok szívszélhűdést konstataáltak rajta. Édes anyját a ki a fiút nagyon szerette, nem merték az esetről értesíteni, előbb

tollával megvédi a még meztelen apróságokat álmukban a hűs éjjeltől.

Beérném már a végtelen némaságban egy veréb-csiripeléssel is de ennek a szürke, nagyfejű és lusta madárnak is, úgy látszik, mindnek berekedt a torka a nappali folytonos kiabálásban.

Minél tovább tart ez az üres csönd: annál lejjebb szál az ember vágya, igénye is. Le, le egész az ártér kiöntéses kubikjaihoz, de ezekből se szól ki most egyetlen kutya-kuruty sem. A terpedt mocsár egyhangú, mert fáradhatatlan unalmas dalnokai is alszanak valamennyien. Féfényét nem rengeti a holdvilág és nem cziripel a trücsök sem.

Jó, ha néha-néha a gyöngye éji szellő szélle erősödik s megrázza egy kicsit az ellustult természetet. A Tiszával nem bír, az néma marad. Hanem a fűzek vézna ágait ugyancsak összeveri s a szomorú fűzeknek ez a halk, susogó, olykor sivalgó fölsírása az egyetlen zene ami belejátszik az éjszaka nyomasztó csöndjébe. —

Hanem ez sem tart soká. Az éjjel újra átveszi az ő csöndes birodalmát s ez a fénytelen és szózatlan éj vastag sötétségével ólom-súlyként nehezedik az ember lelkére, akár a rossz lelkiismeret.

Unalmat, aztán félelmet támaszt, ami haragos ellensége mindkettő a poézisnek. Egy színtelen, visszataszító, félelmesen néma és sötét éjszaka: hol lelsz ebben csak szemernyi költészetet is?

És mégis van!

Lán amoda fönt, ahogy a folyó csendes méltósággal bekanyarodik a város falai alá, egyszerre imbolygó fény csillan föl a koromsötétben. Mind közelebb jó, mind vastagabb lesz lángnyelve s már azt is kiveheted, hogy a meszsiségben egygyé ölekezett fényoszlop 3—4 vékonyabb, szét, majd összelobogó sugárkából áll.

Kis vártatva tisztán fölhallik a víz szabályos együtemű csobogása is. Nyilván evezőcsapások, mikkel a megkésített hajósok ugyancsak szeldekkelik a folyó tükrét, legalább erre mutat a szép sárgás-piros tűz gyors közeledése. Alig gondolhattál még erre, mikor már a láng fényénél: egész magasságban ki is válik az éjsötétjéből a négy, sugár férfialak, fekete fölvel azon alul talpig szürkében.

Alig kissé meghajolva járnak-kelnek, folyton egy irányban tolvá valamit s vágyó pillantásokat vetnek olykor a rég várt kikötő felé.

Egy tutaj, amint így lassu, de biztos utazással éjjel lezáll a Tisza hátán és hoz egyszerre fénylő, lobogó lángot a holt éjszakába és embereket is.

Oda, hol órákig kóborolva, hasztalan vágytál csak egy madárhanga is kihalt, néma és borzasztóan sötét volt minden s a dermesztően élettelen környezetben majd hogy a lélek is el nem borult, most jött egyszerre fölvidító fény sugar mozgó tutaj s vig danájú emberek.

Ez talán poézis ebben az éjben.

Nem, nem az: csak hirtelen és nem állandó örömet szült, aminek mi nyoma sem maradt a pillanatnyi fölvidulásnál, a már-már elborult lélekben.

Hanem a tutaj kikötött. A sárga iszapból szakajtó alakra felgyurt tüzhelyen még mindig vigan lobog a láng. Erős fénye beveredik abba a deszka felajba is, hol széltől, esőtől csak alig megóva, törmelék szálmán, párna nélkül, takaró nélkül édesdeden alszik egy nő.

Egy feleség, kit az evezőnél járó férj talán órák óta meg nem csókolhatott. Most a kitéradt oláh sietve löki el a rudat: még egyet sem futt, hajlott derekát sem ér rá kiegyenesíteni, siet, ugrál át a tutajnak ölbe rakott fűt egyenest a nyomorú deszkahajlék alá.

Már vágyódva térdel az alvó asszony mellé, hogy szomjas ajkát odanyomhassa a szendergő fiatal feleség arcára. Már rá is hajlik, mikor váratlan visszakapja fejét, újra fölegyenesedik s nesztelen léptekkel odahagyja az egyszerű nyugvó helyet.

Az együgyű oláhnak még boldog is az arca, mikor odasugja társainak:

— A Maricza alszik. a kölyök meg oly falánk az emlőjén.

Az oláh véteknak tartotta volna megzavarni ilyenkor az alvó anyát.

Aztán lekuczogott a tüzhely mellé s nézte, várta türelemmel az alvó asszonyt s a szopó gyermeket, míg föl nem ébredtek.

Ez a jelenet volt bizonyára annak az éjrek a költészete, mert most is lelkem mélyében érzem csodás búbját.

a nagybátyját hívták ki és anyjának azt mondták, hogy fia nagyon rosszul van. A nagybátyja aztán beszálította a holttestet s az anyát lassankint vezették be a szerencsétlenség történetébe. Kiss Jánosnak Debreczenben is számos rokona van, a kiket szintén mélyen sujtott a váratlan eset. Nagyváradon temetik el.

— **Színészek Szoboszlón.** A jövő hónap elején Kárpáthy György színtársulata készül Szoboszlóra. — Az előre szétküldött színijelentés szerint a társulat 26 tagból áll. Előadásra kerül: Madarász, Marjolaine, Üdvöske, Czigány báró, Tiszt urak a zárdában, Fene leányok, Fokrók-fokra, Siroki Román, Asszony nemszámit, Magduska öröksége, Nagymama, Megboldogult.

— **Arczképek a megyeházán.** Hajdúvármegye tudvalegileg elhatározta Ferencz József király Ö Felsege és Bocskai István arczképeknek lefestetését a vármegyei tanácssterem számára. A költségeket a vármegye községei fedezik. Szoboszló város közelébb tartott közgyűlésén 284 frtot szavazott meg e célra.

— **Értekezlet a püspök beigtatása ügyében** Kiss Aron püspöknek beigtatása nagy ünnepélyességek között fog végbemenni, amelyre nemcsak a tiszántuli ev. ref. egyházkerület, hanem a többi testvéregyházkerületek egyházi és világi kitünőségei is nagy számmal fognak összeseregenni. Az előkészületek kezdenek széles hullámokat venni. Vályi János főgondnok ma délelőttre értekezletet hívott össze a kollegium kisebbik tanácstermébe, hogy itt megállapítsák a beigtatás idejét és az ünnepélyesség rendezésére küldöttséget válasszanak. Megjelentek az értekezleten Szeremley József, Dávidházi János és Lukács Ödön esperesek vidékről, az egyházkerületi közigyelésnek Debreczenben lakó tagjai közül pedig Némethy Lajos, Kiss Albert, Könyves Tóth Kálmán, Balogh Ferencz, Simonffy Imre, Armós Bálint és Beke Mihály egyh. kerületi tanácsbírák, Tóth Sámuel egyh. kerületi főjegyző, dr. Bacsonyi Lajos és Tüdös János igazgatók. Az értekezlet a tavaszi egyházkerületi közgyűlés idejét május 17. és következő napjaira tűzte ki. Május 17-dike keddre esik. — E nap délelőttjén a közgyűlés megalakulása után következik a püspök ünnepélyes beigtatása a d. e. 1/2 11 órakor a nagytemplomban. — Az ünnepély berendezésével, meghívások eszközésével és az egyházkerületi küldöttek elszállásolásával küldöttség bízott meg, amelynek elnöke Simonffy Imre k. tanácsos polgármester, a debreczeni egyház főgondnoka, tagjai Némethy Lajos, Kiss Albert, Beke Mihály és Tóth Sámuel. Az ünnepélyre meghivatnak a magyarországi ev. ref. egyház összes egyházkerületei, valamint az ág. ev. egyházkerületek elnökségei. A püspök beigtatását az egyházkerület hivatalra nézve legidősebb három esperese végezi, az eskümintát az egyházkerületi főjegyző olvassa; az üdvözítő beszédet az egyh. kerületi főgondnok tartja. — Tervben van véve, hogy a beigtatást követve, társas ebéd lesz, melyen bizonyos, hogy sokan fognak részt venni.

— **A zsidók husvétja** ma este véget ér. Tegnap és ma az összes üzletek zárva voltak; az imaházak megtek ájtatos hivatásokkal. — A sz. annautcai imaházban ma d. e. Krausz főrabbi igen szép magyar predikációt tartott a hallhatatlanságról.

— **Elveszett és találtatott.** Valaki a színházból egy látszóvet elvitt. A baloldali jegyszédő tudja kiletét és éppen ezért felkéri az illetőt, hogy vigye vissza. — Találtak a színházban egy esernyőt igazolt tulajdonosa a IV. kerületi kapitányságnál veheti át.

— **Nagy riadalmat** okozott egyik helybeli nagykereskedésben egy kis feledékenység szom-

baton este. A házmester felverte a háziakat s a kereskedés bent lakó személyzetét és pedig azzal, hogy a boltban tolvaj jár gyertyavilág mellett. Botra fegyverre kapott mindenki és körülvéve az üzletet, behatoltak oda. El is fogták szerencsésen azt — g á z l á n g o t, melyet feledékenységéből elfelejtettek eloltani. Egyéb baj nem történt.

— **A gazdasági egylet közgyűlése.** A debreczeni gazdasági egylet ma d. e. rövid közgyűlést tartott a városházán. — Békessy László titkár bemutatta az évi jelentést és a számadásokat, amelyek tudomásul szolgáltak. — Szóba került az egylet 25 éves történetének megirítása a jubileum alkalmából. — A titkár a jubileumi előkészületek által a különböző bizottságokban rendkívül elfoglalva lévén, az egylet történetének megírása Szűcs Mihály gazdasági tanintézeti tanára bízott, aki szives volt ajánlkozni erre a munkára.

— **Elmegy az ezred.** Mint hírlik, a 39. gyalogezred közelebb elhagyja Debreczent és csak az ezredkeret marad városunkban. Az ezred vagy Bécsbe, vagy Zágrábba helyeztetik át. Oka annak az, hogy a laktanyák Debreczenben nagyon széjjel vannak szórva, úgy, hogy a tiszteknek a kik a Péterfiai vagy a pavilon laktanyában laknak naponta 9 kilométer utat kell megtenniük a két kaszánya és a menázse beleszámitásával, már pedig ez a katonának is sok. Persze ez egészen másként esz, ha az új laktanya feépül, de az ezred távozását mégis meg kellene valahogyan akadályozni, mert ha katonáink elmennek 5 évig nem jönnek vissza. A Pavilon laktanya kiépítése egyébiránt annyira elő van készítve, hogy csak a VII. hadtest parancsnokságának építési engedélye hiányzik, hogy az árlejtést a városi tanács kihirdethesse. Az aradi katonai műszaki igazgatóság is épen ma értesíti a tanácsot, hogy a gyalogsági laktanya építése ellenőrzésével Raudnicz Viktor műszaki főhadnagyot bízta meg.

— **Bay Ilona.** urnő e lelkes debreczeni nő, a rodostói Rákóczi templom kijavitási munkáira 100 frtot küldött a Történelmi Társulat titkárához. Bay Ilona ki nem csak tárczáiban, hanem a társulatnál kitűzött pályadíjaival is, a nemzet mütija iránti nagy kegyeletének adta és adja tanubizonyosságát, ez adományával lényegesen elősegítte a Rákóczi Ferencz által alapított templom helyreállítási munkáját. A Szent-István társulat is száz forintot ajánlván föl e célra már együtt van a legszükségesebb javítás költségeinek harmadrésze. A még hiányzó összeg is rövid időn be fog gyűlő.

— **Vasuti baleset** Szoboszlón tegnap este az innen Debreczenből este 5-6 óra közt elindult kavicszállító teher vonatra midőn az Szoboszlóról tovább vartak menni, indulás után egy Bernhard Móríc nevű fékező fel akart szállni, de oly szerencsétlenül járt, hogy megcsuszva eltörte a ballába nagy ujját s ez egész lágy lágy részeit összeroncsolta. A budapesti gyorsvonal ide Debreczenbe visszahozta ahol is az első orvosi segélyben dr. Kerékess részei sitette.

— **A katolikus templomban** a husvéti ünnepek alatt Szakszó Rezső prépost ur gondoskodott róla hogy e szép ünnepek kellő fényvel tartassanak meg, s első sorban is Schiffer Ede n. váradí prépostkanonokot felkérte az ünnepi istentisztelet végzésére, akaszt készséggel el is vállalta. Ezenkívül részt vettek az ünnep mennél szebbé tétele munkájában Czapek Péter karmester és Zivuska Ferencz né urnő tanítványaival, valamint a debreczeni dalegylet tagjaiból össze állított működvelői kar, mely karnak Szakszó Rezső prépost ur szives közreműködéséért 50 frtot adományozott köszönete kifejezése mellett. A katolikus hívek egy része pedig ezzel kapcsolatosan lapunk utján köszönetét fejezi ki és mély háláját úgy a vendég főpaprak, valamint közreműködőknek szives fáradságáért — végül pedig a prépost urnak kegyes gondoskodásáért, melylyel igyekezett az ünnep fényét lehetőleg emelni.

— **Gyűjtések a kabai károsultak részére** úgy Kabáról, mint a szomszédos községekből nagy mennyiségű buza, tengetri, élelmiszer gyűlt össze a szerencsétlen kárvallottaknak. A nádud-

vari járás községeiben házankénti gyűjtést eszközöltek, kiki igyekezett tőle telhetőleg valamivel járulni a nyomoruság enyhítésére. Az alsószabolcs hajduvidéki egyházmegye esperese egyházmegyeje valamennyi lelkészét felhívta, hogy gyülekezetöket szószékről hívják fel a tűzáltal sujtott kabai hitsorsosok segélyezésére. — Husvét második napján történt meg a szószékről való felhívás adakozásra. A tűzáltal epusztult telkeken egyébiránt már megkezdődött az építési munkája. Takarítják a romokat. Falat raknak, ácsok faragnak. Tegnap d. u. Debreczenből is egy csapat mesterember érkezett Kabára.

— **Szuronyok között** vitték fel ünnep másodnapján a 3-ik kerületi kapitánysághoz Szöke József csavargót. Az volt a hire, hogy megölte a feleségét. A hir csak ma j d n e m bizonyult valónak. A Szöke apja beteg volt s az asszony állítólag nem jól ápolta. Erre az ura neki esett és úgy arczul veregette, hogy az asszony leesett a földre. Ezután a férj megtaposta, úgy, hogy az asszony megholtak látszott. Ekkor kísérték be Szökét mint gyilkost, de az asszony két órai ájulás után magához tért és valószínűleg meg fog élni. Szöke Józsefet a rendőrség letartóztatta.

— **A posta- és távirtda igazgatóság** nagy port verő ügyében a „Szabadság” rendes budapesti tudósítója a kereskedelemügyi miniszteriumban megbízható forrásból azt az értesítést kapta, hogy a posta és távirtda igazgatóság Nagyváradon marad.

— **A tiszántuli ev. ref. egyházkerület** a nyugyi bizottságba ma történt megállapodás folytán május 12-én ültést tart Debreczenben hogy az egyházkerület tavaszi közgyűlésére az iskolaügyeket előkészítse.

— **Felolvasó estély,** A Csokonai k. r. t. hó 24-iki felolvasó estélye iránt városszerte nagy az érdeklődés. Ar estély mely ez idényben az utolsó, a Margit fürdő dísztermében fog megtartatni. Mint már egy ízben meg is irtuk fel fogják olvasni Kiss Mariska k. a. néhány dalát, Szabolcsk a Mihály pedig saját költeményeit o vassa fel, s ezen kívül felolvasásokat fognak tartani: György Endre és dr. Bakonyi Samu. És mint haljuk még egy új érdekes számot is be fognak venni a programba, amennyiben Geresi Kálmán az elhunyt tudós Budenznek debreczeni tartózkodása idejéből fog felolvasni visszaemlékezéseket. Az estélyt társasvacsera s tánc követi.

— **A telhetetlenség** áldozata lett egy szélhámos asszony a kis-uj utcában. Kieszlette miként juthat ő egy kiló borjuhushoz és 40 krhoz ingyen. Ugyanis kért egy kiló húst és mert sokan voltak, kis idő múlva elkezdett kibálni, hogy neki adjon vissza a mérsáros az odaadott 1 frtból. A mérsáros vissza is adott 40 krt. s az asszony eloholt vele. Minthogy azonban ezt nagyon jó üzletnek találta, egy óra múlva ismét visszament egy fél kiló húst s s ugyanolyan módon 40 krtól vissza kért egy hatost. A mérsáros, a ki az asszonyt meggyegette magának, most már megcsipte és bevitte a kapitánysághoz, hol az asszony bevallotta a szédelgést. Letartóztatták.

— **Zeneestély.** A Magyar testvérek holnap-szerdán — zeneestélyt rendeznek a Hungáriában — Közreműködik a híres gondnokás Dayna Bandi is Budapestről.

— **Presbiteri közgyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma tegnap d. e. Némethy Lajos és Simonffy Imre kettős elnökle alatt tartott ülésében örvendefesen vette tudomásul, hogy Dávidházi János esperes a debreczeni lelkészszé választatott Kiss Áron püspök meghívására a consensust kiadta. A presbiterium ennek folytán küldöttséget alakított, amely az új lelkész Porcselmárról meghívja. E küldöttség tagjai: Némethy Lajos, id. Csanak József, Beke Mihály, Somogyi Pál, Szöke János és Kertész János. A küldöttség e héten szombaton száll ki a szatmármegyei Porcsalmára, hogy a debreczeni nagy egyház nevében Kiss Aron püspököt a debreczeni első lelkész állomásra ünnepélyesen meghívja. — Az esperes hasonlóképen kiadta a consensust Széll István kántor meghívására. Széll levében hívják meg állomása elfoglalására. Az egyház meggyére képviselőkül az eddigi-

ek újból megválasztattak. — A Csapó-utcai város részén építendő új templom alapjára hagyományozott Vecsey Bruckner gőz- és szélmalom eladására megtartott árverés eredményével a közgyűlés nem volt megelégedve, miután a becslés 12000 frt és csak 10080 frtot ígértek érte. E tárgy fölött hosszú vita fejlett ki. Végre is a közgyűlés a gazdasági bizottság elnöke vezetése alatt küldöttséget bízott meg, hogy a malmokra új árverést tartson. Kovács József és társának indítványa az iránt, hogy a belsejre és ügyvitelre vonatkozó elavult szabályzat megnyitassék javaslatával véget a küldöttségnek kiadott.

— A „Csokonai kör” választmánya f. hó 21-én csütörtökön d. u. 5 órakor a kereskedő ifjak egyetemi helyiségében ülést tart. Tárgy: évi jelentés 1891-ről és az 1892 évi költségvetés.

— Uj tervek a nyári szinkörre. Egy magyarországi származású bécsi műépítész H a y b a c k Károly aki a színház tervezés terén specialistának írja magát, ma három különböző nyári szinkör tervet küldött a városhoz. Számítása szerint e tervek szerint való építkezés 10, 20 és 30 ezer forintba kerülne. — A város tehát választhat. E tervnek bővebb ismeretét csak a műszaki leírás után közölhetnénk. A tervek mellett azonban ilyen nem láttunk, s így azt sem tudhatjuk, ha vajjon betartotta-e Hayback ur aki az egyik terv homlokzatára ráírta, hogy „Sommer Theater” az építési programban kívánt fő tételeket. Az 30 ezer frtos terv különben tetszetős kinézésű, két sarok tornyossal díszített favázás szerkezetű szinkört tüntet elő.

— Legujabb divat. Titokban beszélnek, a füst szag azonban ékesen bizonyítja, hogy ur-hölgyek körében erősen lábrakapott nálunk is a — cigarettázás. Vannak a hölgyek dohányzásának szenvedélyes ellenzői; de azok se tagadhatják a dolog egy jó o'da át. A délutáni kávéház terméskete sz rint ennek folytán változás alá kerül. Titkos szemtanúk beszélnek a kedves hölgyek, mint a mennyit beszéltek eddig — kávé mellett.

— Érdekes zeneestély lesz ma Weber Izidor sörcearnokában D a j n a Balogh Bandi híres gondnokai és M a k a y Pál kitűnő cimbalmos, mindkettő Budapestről, tartanak hangversenyt.

— Náday Ferencz, a nemzeti színház kitűnő művésze vendégszereplés céljából ma városunkba érkezett.

— Hangverseny a kabai tüzkárosultak javára. A debreczeni dalegyület — mint értesülünk — közelebb hangversenyt szándékozik rendezni a kabai tüzkárosultak javára. — H. S z o b o s z l ó n.

— Előléptetések az állomvasutaknál. A debreczeni üzletvezetőség, illetve ezen üzletvezetőség vonalain működő főtisztviselők közül következők léptek elő: I. oszt. felügyelőnek előlépett Ericz Ernő az üzletvezetőség pályatartási osztályának vezetője továbbá Nellhibel Ede az üzletvezetőség hatásköre alá tartozó szatmári forgalmi főnökség vezetője; II. osztály felügyelőnek dr. Széll Mór hités ügyvéd az üzletvezetőség általános osztályának vezetője, III. oszt. felügyelővé Fetter Géza címzetes felügyelő az üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztálya vezetőjének helyettese. I. oszt. főmérnöknek Bognár Dávid főmérnök az ü. v. pályatartási osztályában. I. oszt. főellenőrre — P o l l á k L a j o s címzetes felügyelő az ü. v. alá tartozó sátor — alja-újhegyi forgalmi főnökség vezetője II. oszt. főmérnök Kéll Antal az ü. v. alátartozó m. szigeti oszt. mérnökség vezetője; II. oszt. főkönyvelővé Saly István főkönyvelő, az ü. v. számososztályában; II. oszt. főmérnök Szabó Lajos az ü. v. alátartozó ungvári osztály mérnökség vezetője; III. oszt. főellenőrre Stern Károly m. szigeti átlomás főnöke. III. oszt. főmérnök Fodor Gyula az ohat-debreczen-büdszentmihályi oszt. mérnökség vezetője. Idáig megbízható adatok alapján csak ezen három legmagasabb rangosztálybeli tisztviselők előléptetése közölhető. — Legközelebb adni fogjuk a többi előléptetést is.

— Hymen. A f. hó 19-én esküdtök örök hűségét Debreczenben B e n i s c h B e k e Lajos p. ü. fogalmazó özv. S z o b o s z l a y P a p p Károlyné leányának Ilonának. Sok boldogságot!

— A közimunka kiállítás. Igéretünkhöz híven, alaposan megtekintettük a női kézi munkakiállítást, a melylyel a debreczeni nő egyület az árvaházat megnyitotta és mondhatjuk, hogy a debreczeni hölgyek kitettek magukért és a kiállítás érdemes a megtekintésre.

A ki vissza emlékszik arra a női kézi munkakiállításra, mely legutóbb volt Debreczenben és melynél a viasz- és papír-rózsák, izléstelen virágok és fércelmények domináltak, az valóban meg lesz lepetve attól az óriási haladásról, melyet a debreczeni hölgy világ elért és elismeréssel lesz Veresné Szathmáry Teréz asszony és a nőegylet választmánya iránt, a kik lehetővé tették e haladás bemutatását.

Valóban kár lett volna ezt a szép kiállítást, melyet tegnap is 560-an látogattak meg, csak egy pár napra rendezni és igen helyesen cselekedett a nőegylet, hogy a kiállítást egy egész hétre meghosszabbította.

A kiállítás körül a legtöbbet buzgólkodtak: Veresné Szathmáry Teréz, Berger Henrikné, Kapros Gáborné, Legányi Gyuláné, Kronauerné, Jablonczayné, Béressy Sámuelné és Molnár Janka, a kik úgy szólván az ünnep minden percét e kiállításnak szentelték.

A kiállításon látható szép tárgyak értéke meghaladja a 14 ezer frtot, de mert egyetlen tárgy sem készült speciáliter a kiállításra és becses emléket képez az illetőknek s a kik azt nem adnak oda semmi érért.

Mi első tekintetre igyekszünk számot adni a nagyobb tárgyak kiállítóiról. Kötetek kellenének ahhoz, hogy az egészet felsoroljuk, azért szorítottunk tehát csak a nagyobb kiállítókra, a kiknek munkái a nyolcz teremben felünek. Ezek a következők:

Acsovay Lujza asztalkendő, Veisz Karolin szőnyeghímzés, Káin Boros Róza, szintén, gazdagon képviselve, Bodó Juliska asztalkendő, Kertész Kálmánné képeret, Koncz Elekne hímzés, Sággy Gyuláné hímzett párna, Kovács Laura és Lujza (gazdagon képviselve) horgolás és hímzés, Jablonczay Gizella madárhímzés, Popper Alajosné horgolás, Popper Irén hímzés, Scheer Margit hímzett párna, Káiz Mihályné arany és színes hímzés, Babó Miklósné horgolás, Falk Alice hímzés, Feldenbüch Margit arany hímzés, Csögler Tóth Irén hímzés, Jónász Hermin szőnyegdísz, Parizer Gizella, Fleischmann Margit köténydísz, (Izr. iskola) Rozenberg Ilona és Laura horgolás, Friedmann Janka hímzés, Steinberger Amália hímzés, Scheer Margit hímzés, Kerekes Margit hímzés, Abraham Irma hímzés, Weinberger Margit hímzés, csipke, Rott Irén színes hímzés, Kapros Erzsike pompás nagy kosár arany és színes font kézi munkákkal, Nagy Amália fejkötők, Forgács Eszti taplótárgyak, Benyáts Emilné díszes kosár, özv. Brunner Edéné, díszes falszőnyeg, Szemere Lajosné pompás hímzés, Simonffy Emilné hímzés, gróf Kornizs Zsigmondné pompás fali szőnyeg, Ujfalussy Józsefné pompás hímzés, Varga Irénke hímzett párna, Irinyi Istvánné spanyol fal, Kubacska Istvánné arany hímzés, Holländer Gyuláné kanapé dísz és tükör dísz, dr. C s i k o s Kálmánné selyem festészet egyike a kiállítás legszebb tárgyainak, Zelizy Szeréna majolika tárgyak, Szabóné Balázi Ilon pompás krétarajz, Székely Vilma majolika, Geréby Fülöpne majolika csoport, Sággy Gyuláné pompás majolika csoport, Molnár Janka festmények, Király Ilonka gyönyörű krétarajzok és festmény, Kis Uzonyi Imréné virág-festészet, Kaszanyiczky Irma majolika, Berger Margit festmény, Komlóssy Arthurné hímzett festmény, Berger Mórné majolika festmény, Rotschnek Olga szép festmények, Baranyi Mariska hímzés, Fekete Emma pompás hímzési csoportozat, Dusóczky Mariska hímzés, Ujváry Ida selyem rajz, Láposy Ferenczné hímzés, Széke y Vilma pompás fali szőnyeg, a Dóczy nevelő intézet szép kész munkái, Malatinszky Erzsike szőnyeg hímzés, özv. Gáspár Ignáczné pompás szőnyeg, Czeglédi Ilonka és Erzsike szép dísz tárgyak és hímzés, Lukács Arminné szőnyeg hímzés, Bisotka Mariska asztalkendő és abrosz dísz, Balkányi Miklósné hím-

zés és csinált virág, Neményi Dezsőné hímzés, Berger Jenőné hímzés, Kertész Kálmánné dísz tárgyak és hímzés, Komlóssy Ilona szőnyeg és párna hímzés, Buzás Erzsike hímzés, Kardos Ilona hímzés, Kaszanyiczky Irma hímzés, Szabó Kálmánné szőnyeghímzés, Géressy Kálmánné díszasztalfutó, Payer Józsefné Harsányi Margit szép zsebkendő hímzések, Weinberger Vilma fehér hímzés, a Sesztina család csoportos kézi munkája, Vörösné Szathmáry Teréz pompás fali szőnyege és szép asztalterítők, Szilágyi Róza különös és szőnyegdísz, Matkovic Anna pompás hímzések, Nyesti Pálné saját termelésű selyem czérna, Molnár Janka fehér, színes és aranyhímzések, Hegyiné rongyokból tépett, szőtt és kötött szőnyegei és ágyterítői, Puky Gyuláné darab selyemből pompás izléssel készült fali szőnyegei, ispotályi leányiskola kiállítása, czegléd, csapó utcai, hatvanutcai, a lutheranuskola, izraelita iskola munkái; Szirmainé virgavillona, melyet az árvaháznak adományozott és végül az árvaház növendékek kiállítása.

Szóval a nőegylet női kézi munkakiállítása a Péterfiai új árvaházban oly gazdag, hogy a nőegylet elnöksége engedvén a mindenféle hangoztatott kívánságnak, a kiállítás tartamát meghosszabbította az egész hétre, sőt a vásár tartama alatt is megtekinthető lesz az, hogy az idegeneknek is, kik városunkba jönnek, legyen alkalmuk abban gyönyörködni. Azt az értesítést nyertük, hogy még még mindig érkeznek egyes újabb kiváló szépségű tárgyak, melyeket a rendező bizottság nem utasít vissza s így azok is megtekinthetők. A kiállított tárgyak száma megüti 1100-at s a kiállítók száma a 300 körül jár. Melegen ajánljuk a kiállítást a közönség érdeklődésébe, mlrt igazán megérdemli azt s a belégti díj, 20 kr., oly csekély, hogy azt mindenki, a legszegényenb is könnyen előteremtheti.

— Karczag Vilmos lapunk volt főmunkatársa, jelenleg a „Magyar G é n i u s z” társszerkesztője, a debreczeniek kedves ismerőse, lapja husvétii számát oiy fényes kiállításban jelentette meg, aminőben ritkán jelenik meg magyar képes újság. Mindjárt meglep a S á v e l y által festett új czimlap, mely a művészetek jevényei fölött lebegő géniust ábrázolja. S á v e l y ezenkívül a füzethez még több csinos színyomatú képet is rajzolt. Pompás dolog a füzet melléklete is „Az utolsó öltés”. A tartalomtól megemlítjük D ó c z i Lajos szellemes csevegését a „Kora tavasz”-ról, P. M á r k u s E m i l i a önéletrajzát — (melyet arcképe mellé irt.) K o z m a A n d o r n a k virtuóz technikájú életképét („Salamon bási”) V á r a d i Antal és G o n d a Dezső hangulatos ünnepi verseit, S z o m a h á z y István V e r t e s i Gyula és Kabos Ede érdekes és szépen irt noveláit I g n o t u s áldév alatt rejtőző Veigelsberg Hégo „Feltételek” cz. versét, B e n i c z k y n é Bajza Lenke regényének folytatását.

x A Neidlinger G czég helybeli üzletének hatásköre nagyobbítván, több utazói állás töltendő be. Tisztességes és kifogástalan előéletű egyének, kik jó ajánlatokkal bírnak, felvételnek s ha szorgalmas és kitarók, helyi és vidéki pénzbeszedőkké kiképeztetnek, mi által alkalmuk van maguknak állandó és jövedelmes állást alapítani. Személyes ajánkozások naponként délután 2—3 óra közt a czég irodájában történhetnek.

A nőegylet női kézimunka kiállítása.

A nőegylet péterfiai új árvaházában szombaton megnyitott kiállításról röviden már szombati számunkban is megemlékeztünk ugyan s T ü d ö s János nőegyleti titkár megnyitó beszédét röviden ismertettük.

Több oldalról nyilvánuló óhajnak megfelelő legazonban a jótékony nőegylet alakulását s eredményekben gazdag működését vázoló e beszédet az alábbiakban egész terjedelmébe közöljük.

Mélyen tisztelt közönség!

A debreczeni jótékony nőegylet elnöksége nevében örömmel mondok hálás köszönetet azon nagybecsű érdeklődésért, melyet ily nagy számban való megjelenésükkel a nőegylet és annak árvaháza iránt tanúsítani kegyesek voltak.

Az alkalom különben, merem mondani, megérdemli e meleg érdeklődést. Mert nagy és jelentőségteljes ünnepélyre gyűltünk itt most össze.

A munka és jótékonyosság ünnepét üljük. A munka ünnepét, mert a nőegylet új árvaháza kapuinak megnyitását azzal kötötte össze, hogy szorgalmas és dolgozó női kezek munkájának meglepő szép eredményét tárja fel a nagy közönség előtt, ezzel is mintegy jelezni kívánván, hogy az árvák legfőbb gyámola és leghivebb jóttevője a munka. És a jótékonyosság ünnepét, mert hosszú évek kitartó és fáradságos tevékenysége folytán vége eljutott a debreczeni jótékony nőegylet oda, hogy városunk nyomorban sínlődő, elhagyatott árvái részére egy a céljuk mindenbe megfelelő új árvaházat emelhetett, s ez árvaház megnyitásánál is alkalmat szolgáltat arra, hogy kik lerakhassa filléreit arra az oltárra, melyen a jótékony nem magasan és fénylően lobogó lángja, hanem melegítő, enyhető de kioltathatlan tüze ég.

Midőn ezelőtt 23 évvel, sok nemesen érző szív ohajára, és sokak önfeláldozó közreműködésével városunk egyik kimagasló egyénisége, a jeles szellemi tehetségekkel felruházott, magasra emelt célkitartó szívóssággal s fáradhatatlan tevékenységgel törekvő gróf Bethlen Mikó Róza urnő kezdeményezésére a debreczeni nőegylet 1869 évi április 30-án megalakult már akkor mint egyik legelőbb és legnagyobb fontosságú megvalósítandó cél lebegett a nőegylet alapítói előtt az hogy az elaggott, elnyomorodott munkaképtelen szegények segélyezése mellett azon árva lányoknak, kik kis korukban gyámol és támasz nélkül dobatnak ki az élet hullámzó tengerére, megfelelő menedék helyet teremtsenek, hol ártatlan fejüket bizton hajthassák nyugalomra, hol eltartásban, gondos nevelésben részesüljenek munkát tisztességes kenyérkeresetet tanuljanak, hogy ez által az elszűlyedéstől és elzülléstől megmentsék azokat a társadalomnak és hazának.

A nemes szándék megvalósítása nem késett soká. Már 1870. február 1-én elkészültek a nőegylet választmányja által jóváhagyottak az árvaházi szabályok s már 1870. július 3-án, habár kicsiny és kezdetleges alakban, tényleg megnyitották az árvaházat.

Az árvaház már ezen évben megnyitását az tette főleg lehetővé, hogy az első évben díjtalanul engedte át az árvaház céljaira egyik — péterfia utcai házat a nőegylet alapítójának egyik leglelkesebbike, az, ki akkor annak második alelnöke volt, kinek neve azóta Debreczenben megszólván minden társadalmi uton kifejtett jótékonyági munkájával összeforrt, ki most, mint annak elnöke, áll a nőegylet élén s kit ez új árvaház létesítése körül, bátran ki merem mondani, a főérdem illet.

Az a tervszerű tevékenység, mely a nőegyletnek 11 éven át elnöki székén ülő fáradhatatlan gróf Bethlen Mikó Róza urnő vezetése alatt megindult, nem maradt eredménytelen. Mindjárt 1870-ben sorsolással egybekötött táncszalag rendeztetett a város nagy tanácstermében melynek fényes anyagi sikere folytán az árvaházi alap javára 2205 forint 97 kr tiszta jövedelem folyt be az egyület pénztárába. Az 1871-iki első jelmezből 1250 forintot, az 1873-ban befejezett nagy sorsjáték több mint 3000 forintot jövedelmezett e célra. Ehhez járultak az egyület évi kisebb nagyobb adományok és alapítványok, melyekkel néhány év alatt az árvaházi alap igen tekintélyes összegre emelkedett. És ettől fogva évről-évre hangya szorgalommal neveltetett az alap, melyből a múlt évben végre sikerült felépíttetni az új és az előzőhöz képest valóságosan nagyszabású árvaházat.

Áldás és siker kísérte tevékenységét azoknak, kik e nemes cél érdekében buzgón fáradoztak.

Az áldás és siker biztos zálogát foglalta

magában már az az első, 1000 forint alapítvány is, melyet még 1870-ben egy városunkban mindenki által ismert, tisztelt és becsült, de magát meg nem nevezett jóttevő elhunyt kis leánya egy korán letört bimbó emlékére tett. Ez a „Csanak Eszter emlékére“ tett alapítvány első alapköve a mi árvaházunknak, mely ma már Debreczennek díze és büszkesége s oly sok szegény árvának nyújtott és nyújt mentő kezét elhárítva fejként az elmerülés veszélyét.

1879-ben az árvaházi alaptól kis-mester utcán megvett egy lakóház s már 1880-ban saját hajlékukba költözhetek be az árvák s bár az, kivált az újabb időben a kor kívánalmainak meg nem felelt, egészen mostanáig állandó árvaházul szolgált.

1881-ben 11 évi fáradhatatlan és áldásos működés után Bethlen grófné megvált az elnöki állástól. És itt meg kell szakítanom a történeti visszaemlékezések sorát. Mert 1882. évi márczius 26-án, tehát éppen kerek 10 éve léptek a nőegylet élére mint elnök és alelnökök azok, kik ma is annak kormánydjánál állanak; kiknek a választmány hathatós közreműködésével támogatott buzgó tevékenysége e 10 év alatt sok könyvet letörtölt, sok bánatot megenyhített és sok nyomort elviselhetővé tett a szűkölködőknek; kik most 10 évi működésük legnagyobb eredményét, az új árvaházat, mutatják be a nagy közönségnek és a kiknek maradandó érdemeikért az elismerés babérokoszoruját nyújtani nem lehet, kivált ez uttal hivatásom.

Csak két körülményt kívánok még az árvaház multjára vonatkozólag felemlíteni.

Egyik az, hogy az elismerés adóját tartozik leróni a nőegylet ama nagy férfit, néhai Révész Bálint püspök ur emlékére iránt, ki mint a nőegylet első titkára, ennek és az árvaháznak létesítésében s vezetésében 11 éven át soha keletlenül nem méltányolható buzgalmat fejtett ki és sikerrel működött. Hasonlóképpen az elismerés adóját kell lerónia a nőegyletnek volt érdemű pénztárnoka Márton László ur iránt, ki az egyület pénzügyeit megalakulásától kezdve majdnem másfél évtizeden keresztül nagy szakértelemmel s a legnagyobb lelkiismeretességgel vezette volt. A másik az, hogy 1884-ben Stefánia főhercegnő asszony, ma már boldog emlékü trónörökösünk Rudolf özvegye, az árvaház fővédnöke lett s azóta azt kegyes szíve jótékony megemlékezésével több ízben kitüntette s az iránt a legmelegebb érdeklődéssel viseltetik ma is.

Bocsánatot kell kérnem e visszapillantásért a multba. De ma, midőn a siker öröme ünnepét üljük, erkölcsi kötelesség megemlékezni azokról, kiknek alapvető munkálkodása a mai eredmény elérését lehetővé tette. És itt hálás szívvel kell megemlékeznem a nőegylet egyik legnagyobb pártfogójáról és jóttevőjéről, Debreczen városról. Hiszen nagylelkű bőkezűségéért melylyel az árvaház felépítéséhez e telek átengedése által és építési anyagokban mintegy 10000 forint értékkel járult, a nőegylet örök adója marad s tartozását legfeljebb azzal tölteszheti, hogy őt a szegények segélyezésével s az árvák gondviselése és nevelésével közjótékonyági nagy feladatainak megvalósításában tőle telhetőleg gyámolítja.

Ime felépült az új árvaház! De még ma olyan, mint kora tavasszal a fa, mely csupasz és lombtalan. Ez épület emelése az árvaházi alapot ugyszólván teljesen kimerítette. Pedig hátra van még annak belső felszerelése és berendezése, a mi szintén tetemes költséget igényel.

E költségek fedezése végett határozta el a választmány, hogy az árvaházépület bemutatását női kézimunka kiállításal kapcsolja össze, melynek e nemes célon kívül közgazdasági haszna is eltagadhatatlan.

Bármily nemes a cél, mint a Nőegylet szolgál, csekélyek az eszközök, melyek e cél elérésére rendelkezésére állanak. És mégis tisztelettel parancsoló az eredmény, melyet a nemes cél iránti lelkesülésben ily csekély eszközökkel úgy közjótékonyág mint az árvák nevelése terén felmutathat.

És még egy! Ez az árvaház még nincs teljesen kiépítve. Mint épület készen áll, de mint árvaház csonka. Jelenleg 16—18 árva tartása és nevelésénél többet a nőegylet viszonyai

meg nem engednek. És ime itt az árvaház, mely legalább is 30 árva befogadására elég.

Fejlesztetni kell tehát ez intézményt. Teljes kifejlesztése azonban csak úgy lehetséges, ha a nagy közönség fokozott érdeklődéssel támogatja a nőegyletet nemes célja megvalósításában, s ki filléréit ki forintját — jó szív sugallatából eredő áldozatok között nincs különbség — helyezi a jótékony oltárra.

Midőn ismételve mély köszönetet mondok a mélyen tisztelt közönségnek megjelenéséért s érdeklődéséért, — a debreczeni jótékony nőegylet elnöksége nevében van szerencsém a ki a litást ezennel megnyitni.

Cselédeink.

A középkornak valamennyi rémes kinja nem ért fel azzal, melyet ma napság ez egy szóban foglalunk össze: cselédügy. Ismerek nem egy háziasszonyt, ki évenként egyszer a spanyol inkvizíció valamelyik kínzási módjának szíves örömet alá vetné magát, hogy ne kelljen napokig végigszenvednie azt a fájdalmat, melyet rosszakaratú cselédek szereznek neki. Ha össze lehetne tenni azt a sok sóhajt, melylyel a szenvedő háziasszonyok magukon könytenek, mikor „cselédeinkre“ térül-fordul a szó, oly vihar keletkeznék belőle hogy az egész civilizációt mint valami könnyű pelynet elsodorhatná.

A hindukat tartom a föld legszerencsétlenebb népének. Nem azért, mert nem esznek húst s így fogalmuk sincs a gyönyörűségről, melyet egy pompásan elsült pecsenye szerez, nem is a náluk még mindig uralkodó kasztrendszer miatt hanem tisztán-pusztán a sok cseléd miatt melyeket nem tartanak.

Kétségtelen tény, hogy mi szegény házi asszonyok valóságban nyögünk a cseléd-zsarnokság alatt, és ami egyenest a mi hibánk. A társadalomban mindazok, kiknek közös érdekeik vannak egyesülnek, csak mi háziasszonyok besüljük kevésre az együttes eljárást. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy gyűlésezésekkel osszassuk a cselédügyet. Senki sem fogja azonban kétségbe vonhatni, hogy ha egy asszony sem fogadna föl cselédet, míg meg nem tudakolná, hogy „Órzi“ „Julcsa“ vagy „Kata“ miért ment el vagy menesztetett el előbbi helyéről, sokkal, de sokkal kevesebb volna a könyveműs és megbízhatatlan cselédek száma. A szolgálatadó könyvelmésége és tulságos jóhiszeműsége fejleszti a cselédek könyvelméségét. De ugyan minek is törekednének ő nagysága szeretetét és bizalmát kiérdemelni, ha bármely órában szolgálatba állhat másutt?

Valamelyik francia vigjátékban azt mondta az egyik inas (a francia vigjátékokban tudvalevőleg még az inasok is szellemesek): „Ha a cselédek valóban bírnának azokkal a tulajdonságokkal melyeket uraik náluk keresnek, melyik úr volna érdemes arra, hogy — cseléd legyen?..“

Igen, mi tulságosan követelők vagyunk — elméletben, míg a valóságban nagyon is sokat elnézünk. Kicsiségekben makacsodunk a nagy hibákkal pedig nem törődünk. Akárhány derék szorgalmas cselédet valami csekély illetlenség miatt elbocsájtunk, pedig némi szeretettel párosult elnézéssel könnyen leszkotathatók róla... .

Szeretet és elnézés az a két leghathatósabb tényező a cselédügy elintézésénél. Mert bizony-bizony nem csak a cselédeknek van a rovás, hanem nekünk gazdasszonyoknak, is, ha jól magunkba szállunk. Hány asszony van aki nem tud ellenni, hogy ne zsörtölődjék és a kinek nincs isten, hogy valamit inyére cselekedjen a cseléd! Ez természetesen csak elkeseredést és daczot szül, melyből aztán a cseléd és urnő kölcsönös bizalmatlansága támad. Ezt a bizalmatlanságot a cseléd fenntartja új urnőjével szemben is, a ki viszont ő vele szemben is hasonló mértéket alkalmaz. S ez így megy tovább s tovább. Azért szenvedő kartársnőim, ha jól nevelt cselédeket akartok, változtassatok elő sorban nevelési rendszereteken!

Paula.

Építési árlejtési hirdetmény.

Az Iparegyesületi takarékos és hitelintézet tulajdonait tevő N. Csapó utcza 335. és 336. sorszámú házak felépítésére ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az építkezésre előirányozva van és pedig:

1. Kőmíves munkára	26,176	frt.	27	kr.
2. Szobrász munkára	587	"	—	"
3. Kőfaragó munkára	2,705	"	10	"
4. Beton, terraszselszigetelő lemez	2,341	"	47	"
5. Acs munkára	346	"	89	"
6. Bádogos munkára	948	"	26	"
7. Asztalos munkára	2,774	"	70	"
8. Lakatos munkára	2,328	"	—	"
9. Mázoló munkára	491	"	20	"
10. Üveges munkára	824	"	61	"
11. Vasneműek	4,481	"	78	"
12. Vegyesek	1,057	"	18	"
13. Vizvezeték és closet	2,200	"	—	"

Összesen: 47,262 frt 46 kr.

Ezen munkálatokra akár egészben, akár külön-külön zárt s 50 kros bélyeggel ellátott f. 1892. évi április hó 30. napja déli 12 óráig az intézet hivatalos helyiségében fogadtatik el, amikor nyilvánosan fel is bontatik. A határidő után érkezett vagy hibásan kiállított, ugyszinté távirati ajánlat figyelembe nem vétetik. Minden ajánlattevő az ajánlata szerint felvállalandó munka iránti kezesége fejében köteles az ajánlási összeg 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értéken papírokban ajánlásához mellékelni és az ajánlásban határozottan kinyilatkoztatni, hogy a vállalási tervet, felszereléseket, a vállalásra vonatkozó költségvetést, szerződési tervezetét megtekintette, megértette és azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja. Az ajánlati összeg számmal és betűvel olvashatólag tisztán kiirandó.

Ajánlattevő ajánlásában hangsúlyozni tartozik, hogy mennyit enged az összes és mennyit az egységi áraból.

A terv, költségvetés, vállalási feltételek a szerződési tervezet az intézet helyiségében 1892. évi április hó 19-ik napjától kezdve d. e. 9—12-ig d. u. 3—5 óráig megtekinthetők.

Az ajánlat az ajánlat tevőre kötele-

ző az intézet igazgatósága azonban fenn: tartja a jogot magának, hogy az ajánlati összeg figyelembe vétele nélkül a munkálatot azon ajánlkozónak, vagy ajánlkozónak adja, kik vagy kik a munkák teljesítésére nagyobb biztosítékot nyújtanak.

Debreczen, 1892 április 16.

Az igazgatóság.**TAVASZI IDÉNYRE****megérkeztek**

nagyválasztékban:

férfi és gyermek kalapok

női férfi és gyermek cipők,

fiu, leány és gyermek öltönyök,

ágyterítők, paplanok és juta függönyök

kézi kosarak,

fehér és színes férfi ingek

gallérok, kézlelk és nyakkendők,

cretonok, chiffonok

czérna és pamut vásznak, finom asztalneműk

igen nagy választékban

dus raktár folytán

felette olcsó árban

kaphatók

Schönberger Vilmosnál

Debreczen, városház épület.

A közigazdasági bank

részvénytársaság

elad

sorsjegyeket

részletfizetésre

kedvező fizetési módokat mellett.

Bővebb felvilágosítás az intézet helyiségeiben (Tisza palota, Szabó Lajos fiai mellett) a hivatalos órák alatt d. e. 9-től 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig készséggel nyújtanak. (Helyi ügynökök sorsjegyek elárúsítására alkalmazást nyernek)

Üzlet átalakítás miatt MINDEN CZIKK

mélyen

leszállított áron

árusittatik.

Kunz József és Tsa.

Debreczenben, kistemplom-bazár.

Arany-érem Pécs 1888.

Félszázad óta kitünőnek elismerve

Dr. Sihulski-féle

Arczkenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét, azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírük és bámulatos hatásuk képezi. Legbámulatosabb sikerrel használtatnak bibircs, szeplő és májfoltok, forrótság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr.

Jolissante-Puder

(fehér, rózsás vagy sárgás.)

Kiváló finomság miatt legjobban ajánlható; az arczbőrnek kellemes színt ad és láthatatlanul tapad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 krajczár.

Jolissante-Fogpor

Legegészségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvsodásuk és bűzösítés megóvására kitünő, a foghuera legjótékonyabb hatása. Egy doboz ára 50 krajczár.

Jolissante-Crème

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitünő hatása a bőr finomítása s szépsége előmozdítására, pattanások, kiütések elűzésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt. Kapható Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán.

DEBRECZENBEN DR. RUTHSCHNEK V. EMIL gyógytárában.

Női ruhaszövetek, Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir. Atlas-Satin.

Vásznak. Kész fehérneműek.

Szőnyegek, függönyök,

Ágy és asztalterítők,

Szabó Lajos fiai cégénél.

Leszállított áruk az egész idény alatt.

HELYISÉG**változtatás.**

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint

f. évi Május hó 1-től

„Közvetítő és tudakozó irodámat”

ugyancsak Széchenyi illetve Kis-Ujtelek 1762. sz. alá, közvetlen

a kir. táblai helyiség szomszédságába helyezem át,

a hol már Ozégeim előre is jeleznek.

Mintán üzletem 16 évi fennállása óta tanúsított szíves pártfogásáért, úgy a helybeli mint a vidéki n. é. közönségnek háas köszönetemet nyilvánítom, igérem továbbra is solid és pontos eljárásomat, becses pártfogásukat ezutánra is kikérve maradok

Debreczen, 1892. ápril hó.

teljes tisztelettel

Sinay Sámuel

közvetítő intézet tulajdonos.

Férfi Chiffon ingek,

a hírneves Schroll-féle Chiffonból,

1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60

Galérok, kézelők, nyakkendők,

Harisnyák Kesztyűk.

Napernyők. esernyők.

Kész mosó gyermek ruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot Peruvien és Doskín

Szabó Lajos fia

üzénél.

Gazdák figyelmébe.

Folyó hó 21-én, csütörtökön a debreczeni juhvásáron Lédig Sámuel örökössei b.-ujvárosi bér gazdaságának felszámolása következtében e gazdaság törzsjuhászataiból 127 darab 1. 2 és 3 éves

fősis tenyészkos

kerül szabad kézből eladásra.

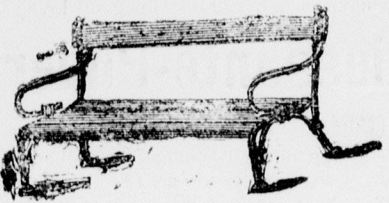
KITÜNŐ

nyári legelő

kapható

60 drb szarvasmarhára

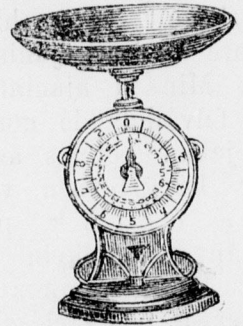
Stern Miksánál Büdszentmihályon.

Valódi francia és angol szerszámok

minden iparághoz minden darab mellett jótállás.

Épület vasalások és kátrány tető lemezek.

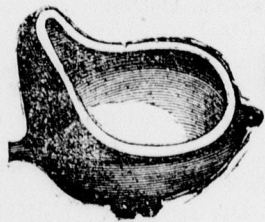
Rudvasa, lemezek, **vastartányok**, legfinomabb öntöző acélok és fémek.

Gazdasági, kerti, házi és konyha felszerelések.

Kerti lóczák és vasbutorok, árnyékszék clostettek és vízveteteki kagylók.

Aggag és vaskályhák, konyhák.

Tizedes és egyensúly mérlegek legjobb minőségben.

Peronospora szőlőpenészgomba fecskendőgépek

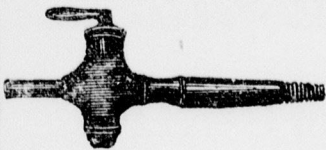
legjobb rendszer (részlejtetésre is).

Tűz és betörés elleni pénzszekrények.

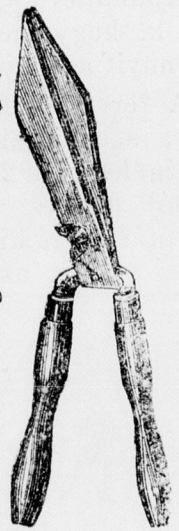
Kirakat-ajtóaczelredőnyök

Legolesőbb beszerzési forrás

(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)

TÓTH GYULA

előbb TÓTH LAJOS és TARSÁ, vas nagykereskedés DEBRECZEN, VÁROSHÁZLABAN.

Pen szgomba (peronospora) fecskendő.

